

țional se poate cultiva cu succes chiar în liber. Planta pretinde un sol profund aluvial năsipos, căldură înaltă în timpul verei și toamnă săce-toasă (una umedă împiedecă dezvoltarea ulterioară a capsulelor înspre coacere): precum într'adevăr astfel de condițiuni găsim pretutindene în șesul României. — B. se folosește, afară ca textilă și ca vată în medicină, la prepararea pyroxylinei (în pyrotehnie), la confecționarea de colodiu (medicină), pentru fitiluri (s. e. în China cu deosebire); scoarța în medicină (nu numai de Negrii în Africa, ci și ca oficială în Statele-Unite din America de nord); din semênță se extrage un ulei, care e mai ieftin și care e

foarte greu de distins de untul de lemn (de masline) fiind decolorat cu alcalii și acid sulfuric. — Pentru România numai atunci poate deveni cultura B.-lui rentabilă, când paralel cu dînsa s'ar desvolta și industriile amintite mai sus.

[A. Pr.]

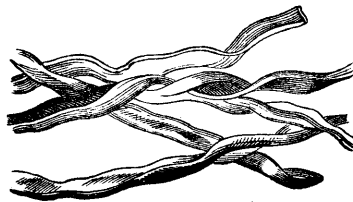
Fabricațiunea B.-lui. În fructele B.-lui, cari au forma de capsule în mărimea unei nuci, se găsește o lână vegetală, un ghem încurcat de fire lungi și mătăsoase, (v. ilustr.) care învălesce semînțele. După culegere prima lucrare este descurcarea sau *egrenarea* semînțelor din B., prin nise mașine speciale; după aceea se curată, se usucă și se expediază în fabrici pentru tors și țesut. B. se cultivă în toate țările tropicale și calde ale lumei vechi și noi. Europa produce: în Spania, în Malta, în Sicilia și Grecia; cel mai fin bumbac se cultivă în Siam și Bengalia, adevărata sa patrie este India de est, unde se lucrău cele mai fine pânze și țesături. Se cunosc felurite pânze și țesături colorate, lucrate din B., precum (în pânze): percal, chifon, madepolon, americană, nanking, dril, muslin, batist, mul, valis, piquet, ș. a.; pânză

colorată: stambă, creton, piconas, batist, barchent, ș. a. În comerț B. se găsește în forma de tort, fire toarse legate în jurebi, sculuri sau gHEME, albe sau colorate, care se folosesc la urzit, la împletit sau la cusut. (Cf. A. Vlaicu, Merceologia și Technologia. Brașov, 1895.) [M. B.]

Bumbac, materia textilă extrasă din perii semînțelor de diverse specii de *Gossypium* (v. ac.), cât și numirea pentru însași planta lignoasă. (v. ilustr.) Cele vr'o 30 și mai bine de varietăți, ce ne oferă B., se reduc botaniceste — după Schumann — la următoarele trei specii, resp. sub-specii: 1) *Gossypium barbadense* L. din America: în special Antile, cu subspecia *peruvianum* Cav. (cu capsule mai mari și mai robustă, tardivă) din Peru și Brasilia. Se distinge ușor de speciile următoare prin lâna, ce se separă ușor de semênță alcum glabră; 2) *G. arboreum* L. originară din Africa tropicală, se cultivă mai ales în Egipt, Arabia, dar și în India or. Are lâna deosebit de albă, iar florile preste tot purpurii; 3) *G. herbaceum* L., specie de cultura străveche, pentru care se presupune ca plantă spontană *G. Stocksii* Mast. de pe stâncile de calcar din Sindh (India or.) cu două sub-specii: a) *religiosum* L. puțin péroasă sau glabră și florile galbene pur — o formă cu lâna galbenă dă bumbacul de »Nanking« — și b) *hirsutum* L. mai péroasă, cu florile galbene, la basa internă purpurii, lâna constant albă. La cele două specii ultime lâna se separă cu greu de semênță acoperită încă cu alți peri scurți. În Europa — și în special în România, precum dovedesc experiențele dela institutul botanic — *G. herbaceum* subsp. *hirsutum* la un tratament ra-

Ramură de bumbac.

Fire de bumbac.